

Van: Pala <info@pala.be>
Verzonden: dinsdag 18 november 2014 11:55
Aan: Nieuwsarchief
Onderwerp: Middenveld vol leven | Civiele samenleving als rem op dictatoriale ontsporing | Sociale beweging versus civiele samenleving

Wordt deze nieuwsbrief niet goed weergegeven? [Klik hier.](#)

PALA

Onze globaliserende wereld in woord en beeld
NIEUWSBRIEF

18 November 2014

Inhoud

- * Bloeiende civiele samenleving doet mensenrechten respecteren en is rem op dictatuur
- * Maatschappelijk middenveld vol leven
- * Herover de economie tour
- * Gene Sharp: civiele samenleving als rem op dictatoriale ontsporing van de politieke macht
- * Sociale beweging versus civiele samenleving

Bloeiende civiele samenleving doet mensenrechten respecteren en is rem op dictatuur

Of het nu in Mexico is naar aanleiding van verdwenen studenten, in België met betrekking tot een ingrijpend maar door velen als unfair ervaren regeringsprogramma, het verzet in India tegen de vertrappeling van vrouwenrechten of elders in de wereld tegen nog meer onrecht, de rol van een samenleving die zich organiseert is overal van onschatbare betekenis.

Het leidde in PALA al jaren geleden tot deze belangrijke conclusie:

"Een bloeiende civiele samenleving of een maatschappelijk middenveld is van levensbelang voor een democratische samenleving die actief de verwezenlijking van de mensenrechten voor iedereen nastreeft." (1)

Meteen daarop volgde de cruciale toevoeging:

"Overheden moeten dit middenveld alle vrijheden geven en

[Het Gezicht van de Honger](#)
[1 DVD/2 films €10](#)

[Voordeelaanbod SLECHTS €12 ipv €19](#)

volop ontplooiingskansen verschaffen in de mate dat het om krachten gaat die het democratiseringsproces van de wereld verder stuwten. Zij zijn de medespeelsters en bondgenoten van de politieke vertegenwoordigers in de verdediging en de uitbouw van een democratische samenleving." (1)

Verwonderlijk genoeg hebben – van Rusland tot de Verenigde Staten, van het Verre Oosten tot, welja, ons eigen land – nogal wat politici, tevens velen uit de economische wereld, en ook academische en nog andere stemmen het moeilijk met het middenveld. Blijkbaar slagen velen er niet in om het onderscheid te bewaken tussen een kritische kijk (die is altijd nodig) op het functioneren van middenveldorganisaties en het ontkennen van hun belangrijke rol en democratische belang, soms zelfs van hun bestaansrecht.

Daarom is het noodzakelijk langer stil te staan bij het begrip civiele samenleving of maatschappelijk middenveld. In deze PALA herinneren we aan wat Gene Sharp in zijn onvolprezen meesterwerk *The Politics of Nonviolent Action* schreef over macht en strijd en over het belang van de civiele samenleving tegen dictatoriale ontsporing. En we grijpen ook graag terug naar de bijdragen 'Maatschappelijk middenveld vol leven' uit *Ik wil niet sterven aan de XXste eeuw* en 'Sociale beweging versus civiele samenleving' uit *De antwoorden van het antiglobalisme*.

Dirk Barrez

(1) Geput uit en gebaseerd op 'Het programma voor een menselijke samenleving'

Dit programma is zowel te vinden in *Van eiland tot wereld* uit 2008 – in een uitgebreide verhalende vorm – als gebald in *van Verontwaardiging naar Verandering* uit 2011. Beide boeken zijn ook samen te koop voor slechts € 15, verzending inbegrepen – klik hier

Maatschappelijk middenveld vol leven

In 1907 zijn honderd zesenzeventig duizend mensen lid van een niet-gouvernementele organisatie of ngo. Dit cijfer stijgt langzaam tot de jaren zestig. Vanaf dan lijkt de groei van de ngo's niet meer te stuiten: in 1993 nadert hun gezamenlijke ledental negenentwintig miljoen.

In 1995 zijn honderdvierenzeestig miljoen werknemers lid van een vakbond. De arbeidersbeweging is tot vandaag veruit de grootste sociale beweging.

van
Verontwaardiging
naar
Verandering

hoe is onze wereld eraan toe?
waar moet het naartoe?
hoe geraken we daar?

Dirk Barrez

SLECHTS 6 EURO
verzending
inbegrepen

Coöperaties. Hoe
heroveren we de
wereld?

NIEUW boek
€ 14,90 incl.
verzending

Het loopt niet altijd even vlot, maar we moeten durven opmerken dat overal ter wereld steeds meer mensen uiting geven aan hun emancipatiedrang. Ze verenigen zich in politieke organisaties, in bevrijdingsorganisaties, in vakbonden; boeren, vrouwen, landlozen, consumenten, minderheden, ze organiseren zich allemaal; er komen coöperaties, en organisaties rond milieu, mensenrechten, cultuur en nog veel meer organisaties, allemaal om meer greep te krijgen op hun levenscondities, om hun rechten uit te zoeken, te formuleren en op te eisen.

Op dat maatschappelijke middenveld tussen individu en overheid, ook wel de 'civiele samenleving' genoemd, wordt het gelukkig alsmat drukker. Daar is er met andere woorden veel sociale beweging.

Het zijn deze bewegingskrachten die het proces van democratisering van de werelddamenleving verder stuwē. Zij verplichtē de wereld om gaandeweg respect voor eenieders rechten af te dwingen.

Natuurlijk gaat hun weg niet over rozen. Misschien zal iemand willen opmerken dat hun emancipatiestrijd moet leiden tot conflicten met de machthebbers. Dat is onmiskenbaar zo. Mensen krijgen hun emancipatie en ontvoogding zelden in de schoot geworpen. Bijna altijd wacht de confrontatie met andere belangen, met wie profijt haalt uit de bestaande situatie.

Daarbij mag men niet uit het oog verliezen dat uiteindelijk elke macht het moeilijk krijgt om een georganiseerde samenleving te weerstaan. Wie verandering beoogt, moet dus vooral de samenleving of de mensen 'uitdagen', niet zozeer de machtsstructuren of machthebbers, dat komt dan vanzelf wel.

Het belang van het maatschappelijke middenveld voor emancipatie en voor de goede werking van een democratie kan moeilijk overschat worden.

Uit Barrez Dirk, *Ik wil niet sterven aan de XXste eeuw. Over leven in de 21ste eeuw*, 1999 | 2001, p.171–172. Het boek is uitverkocht maar nog te lezen als e-boek – [klik hier](#)
Het begrip middenveld is ook terug te vinden in het online PALA woordenboek – [klik hier](#)

Herover de economie TOUR van boek COÖPERATIES

Oostende, woensdag 19 november 2014 om 20.00 uur,
boekvoorstelling en gesprek met Dirk Barrez
'Coöperaties. Hoe heroveren we de economie?'. Plaats:
Dienstencentrum De Boele, Kerkstraat 35, Oostende.
Organisatie Masereelfonds Centrum Bob Claessens.
Voor meer info [klik hier](#)

**Brussel, vrijdagavond en –nacht 21 november vanaf
19.00 uur, Nacht van de Kennis over Brussel met**
o.a. Dirk Barrez (Pala.be & NewB) en Michel Vermaerke
(Febelfin) over duurzaam bankieren (19.30 uur). Voor
meer info en tickets [klik hier](#)

Leuven, maandag 24 november 2014 om 20.00
uur, **debatavond info–minderen? Over de grenzen van**
de informatieverstrekking en –verwerking. Hoe zal dit
evolueren? Susan Langenberg in gesprek met Jan Leyers
(o.a. documentairemaker), Karl Van Den Broeck
(journalist, Apache.be), Dirk Barrez (journalist, oprichter
van Pala.be). Organisatie STUK i.s.m. campus Gelbergen.
Voor meer info [klik hier](#)

Gene Sharp: civiele samenleving als rem op dictatoriale ontsporing van de politieke macht

In 1973 publiceerde Gene Sharp zijn meesterwerk *The Politics of Nonviolent Action* dat maar liefst uit drie delen bestaat. In het eerste deel bespreekt hij de fenomenen macht en strijd.

Anders dan vele andere academici beklemtoont hij dat regeerders en bestuurders niet vanzelfsprekend over hun politieke macht beschikken, en ze als 'gegeven' kunnen beschouwen.

Neen, voor hun politieke macht zijn ze afhankelijk van het volk. Want burgers kunnen inderdaad gehoorzamen aan hun bestuurders. Maar ze kunnen ook beslissen om hun steun in te trekken.

In die wederzijdse afhankelijkheid ligt de basis voor vele vormen van succesvol geweldloos verzet.

Ze vormt ook de voedingsbodem voor de kracht van een georganiseerde samenleving. Hier wortelt de gedachte dat die civiele samenleving als een rem kan werken op een dictatoriale ontsporing van de politieke macht. Het bestaan van een civiele samenleving garandeert als het ware het

democratische functioneren van een samenleving.

Daarom is het dus dat democratische politici er, in het belang van de democratie, moeten over waken dat de autonome bewegingsruimte van de civiele samenleving niet wordt aangetast. Meer zelfs, ze moeten net een zo sterk mogelijk middenveld nastreven. (Dirk Barrez)

Meer info – **MailScanner has detected a possible fraud attempt from "pala.impressantplusmail.be" claiming to be**
<http://www.aeinstein.org/>

Sociale beweging versus civiele samenleving

Sociale bewegingen zijn duidelijk gericht op verandering in de samenleving. Ze nemen geen genoegen met de huidige gang van zaken, maar ageren voor een eigen project, voor hun alternatieven, voor hun ideeën over hoe sommige maatschappelijke vraagstukken het best worden aangepakt en opgelost.

Voorbeelden zijn de arbeidersbeweging, de vrouwenbeweging, de vredesbeweging, de mensenrechtenbeweging, de milieubeweging, de boerenbeweging, de bewegingen van inheemse volkeren, de beweging van landlozen en allerhande bevrijdingsbewegingen. Want wat willen al die sociale bewegingen? Ze willen sociale, economische, politieke, culturele en zelfs ecologische veranderingen.

Het is belangrijk om sociale bewegingen te onderscheiden van de civiele samenleving, ook wel het maatschappelijke middenveld genoemd. Dat is het geheel van vrije organisaties en van pressiegroepen tussen de staat en het individu. (...)

Waarom? Omdat het maatschappelijke middenveld op zichzelf natuurlijk nooit een sociale beweging is met een eigen veranderingsproject. Hoeveel beweging er ook gist in dit middenveld, wat er ook mag ontstaan aan organisatie, de term 'civiele samenleving' is toch vooral een analytisch begrip dat ons doet begrijpen dat er tussen individu en staat geen leegte is.

Het begrip maakt ook duidelijk dat er tussen of naast de economische wereld van de bedrijven en de politieke, regulerende wereld van de overheid nog een derde wereld bestaat: die van de samenleving.

De civiele samenleving is een wereld waar de relaties tussen

mensen niet zijn gebaseerd op de economische krachten van de markt of op de wettelijke normen van de overheid, maar waar mensen zich op vrije basis kunnen associëren.

Daar kunnen sociale bewegingen gestalte krijgen die het democratiseringsproces van de wereldsamenleving voortstuwen, die erin slagen om de politiek zover te krijgen om hun project wettelijk te vertalen en die de economie kunnen verplichten om deels anders te opereren. (DB)

Dit zijn uittreksels uit 'Barrez Dirk, *De antwoorden van het antiglobalisme. Van Seattle tot Porto Alegre*, 2001 | 2004, p.195-197 - voor een meer omvattend uittreksel [klik hier](#)

JA, IK WORD NU PALA 2 EURO STEUNGEVER

PALA.be werkt zonder subsidies. Met slechts 2 euro per maand verzeker ik de verdere uitbouw van PALA... [klik hier](#)

WERK MEE AAN EEN LEEFBARE WERELD Ben je tevreden over PALA ?

Mail hem dan door naar vrienden en kennissen.

Wil je geen enkele PALA missen, om gratis in te schrijven, [klik hier](#)

BOUW MEE AAN EEN LEEFBARE WERELD Zie je onze initiatieven zoals de PALA brief, onze websites, boeken en DVDs wel zitten?

We willen graag nog meer doen.

Uw steun is welkom op rekeningnummer 979-2186488-16 met vermelding "steun PALA vzw"

Uitschrijven

--

This message has been scanned for viruses and dangerous content by [Amsab-ISG](#), and is believed to be clean.